บทที่ 3
การศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. การศึกษาของ ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตต์ภิรมย์ศรี ในหนึ่งปีหนึ่งทศวรรษความรุนแรง : ปริศนาของปัญหาและทางออก

พบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ในปี 2547 เมื่อพิจารณาดูจากอนุกรมเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม – พฤศจิกายน 2547 พบว่าเหตุการณ์ความรุนแรงเริ่มในวันที่ 4 มกราคม 2547 สูงขึ้นในเดือนถัดมา ไต่ระดับสูงสุดในเดือนเมษายน 2547 (279 ครั้ง) หลังจากนั้นระดับของการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบลดลงอย่างเด่นชัด จนกระทั่งในเดือนกันยายน 2547 เกิดเหตุ 57 ครั้ง เหตุการณ์ความรุนแรงกลับพุ่งสูงขึ้นอีกครั้งในเดือนตุลาคม (117 ครั้ง)

รูปที่ 2 เปรียบเทียบการเกิดเหตุการณ์รุนแรงรายเดือน ของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ปี 2547

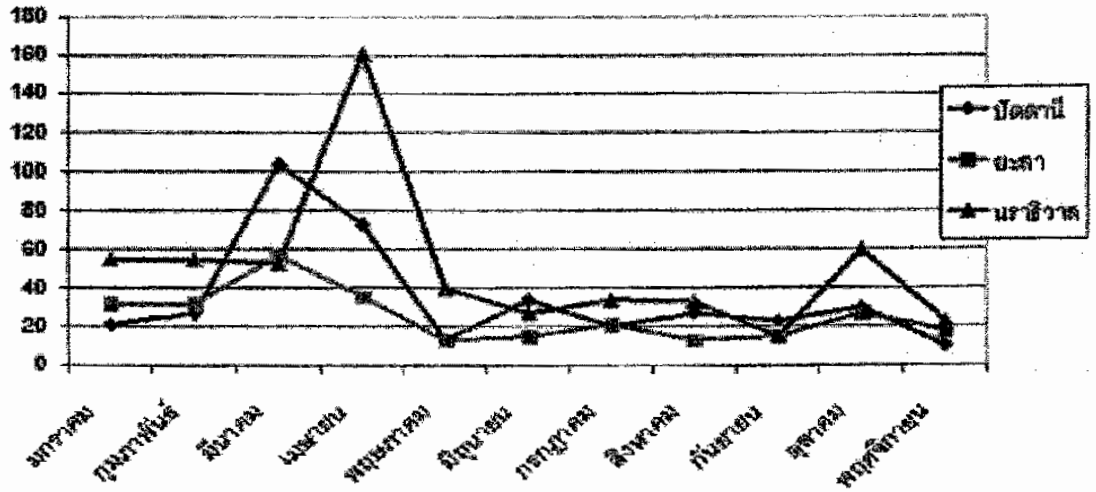

2. ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงของกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) สรุปได้ว่า ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ตั้งมกราคม 2547 – กรกฎาคม 2548 มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นรวม 2,299 ครั้ง จังหวัดนราธิวาส 1,029 ครั้ง จังหวัดปัตตานี 720 ครั้ง จังหวัดยะลา 550 ครั้ง เมื่อจำแนกตามประเภทบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความรุนแรงจะพบว่า ราษฎรทั่วไปเป็นผู้สูญเสียมากที่สุดคือ เสียชีวิต 454 คน จากจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด 730 คน คิดเป็นร้อยละ 62.19 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด บาดเจ็บ 796 คน คิดเป็นร้อยละ 60.62 ของจำนวนผู้บาดเจ็บทั้งหมด รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ตำรวจ เสียชีวิต 80 คน คิดเป็นร้อยละ 10.95 บาดเจ็บ 227 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28

ตารางที่ 4 รวมยอดการสูญเสียจำแนกตามประเภทบุคคลจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ระหว่างเดือนมกราคม 2547 – กรกฎาคม 2548

ห้วงเดือน บุคคล	ม.ค.- ก.ย. 47		ต.ค.47		พ.ย.47		ธ.ค.47		ม.ค.48		ก.พ.48		มี.ค.48		เม.ย.48		พ.ค.48		มิ.ย.48		ก.ค.48		รวม	
	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ	ต	จ
เจ้าหน้าที่ทหาร (ทบ. ทอ.ทร. ทพ.)	23	34	1	7	2	3	2	15	1	5	5	20	0	8	0	13	3	8	1	5	2	10	41	128
เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ภ. ตชด. พ.ทล.)	49	90	7	33	3	4	3	8	3	8	3	8	4	25	4	4	1	17	1	10	2	20	80	227
ข้าราชการพลเรือน /ลูกจ้าง	18	10	2	0	5	6	5	8	5	3	1	7	4	15	2	0	1	6	3	2	6	4	52	61
สมาชิก อส. อปพร.	8	16	3	6	1	1	2	3	1	1	2	5	1	1	2	2	0	0	0	2	0	4	20	41
นักการเมืองท้องถิ่น	7	4	0	2	0	0	0	1	0	1	4	0	2	2	0	0	0	0	3	1	6	2	22	13
ผู้นำท้องถิ่น (ผญบ.,ผช. ผญบ.)	19	9	2	3	1	3	3	6	2	5	1	1	2	2	6	1	1	2	0	5	0	10	57	46
พระสงฆ์,สามเณร	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2
ราษฎรทั่วไป	133	187	24	40	31	50	24	28	16	87	25	92	22	42	20	108	18	15	54	49	108	98	454	796
รวม	260	351	39	89	44	67	39	69	28	110	41	133	35	96	34	126	24	46	62	74	124	148	730	1313

ข้อมูล กอ.สสส.จชต.

3. **ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา** พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 – กรกฎาคม 2548 มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นรวม 2,018 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตรวม 742 คน บาดเจ็บ 1,284 คน แยกเป็น

จังหวัดนราธิวาส เกิดเหตุ 928 ครั้ง มีคนเสียชีวิต 376 คน บาดเจ็บ 773 คน

จังหวัดปัตตานี เกิดเหตุ 587 ครั้ง มีคนเสียชีวิต 220 คน บาดเจ็บ187 คน

จังหวัดยะลา เกิดเหตุ 453 ครั้ง มีคนเสียชีวิต 146 คน บาดเจ็บ 324 คน

ตารางที่ 5 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตอันเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงเดือน มกราคม - ธันวาคม 2547

	ยะลา		ปัตตานี		นราธิวาส		รวม 3 จังหวัด	
	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต
เดือน	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม
มกราคม	4	7	2	5	5	13	11	25
กุมภาพันธ์	6	10	7	7	12	21	25	38
มีนาคม	8	5	5	3	41	17	64	25
เมษายน	21	33	18	61	13	13	52	107
พฤษภาคม	2	6	1	5	17	16	20	27
มิถุนายน	11	4	14	9	23	11	48	24
กรกฎาคม	5	8	6	7	18	17	29	32
สิงหาคม	22	4	9	9	36	12	67	25
กันยายน	18	2	17	8	9	7	44	17
ตุลาคม	27	7	16	10	54	20	97	37
พฤศจิกายน	10	12	46	14	46	14	102	
ธันวาคม	10	6	11	13	44	12	65	31
รวม	144	104	152	151	318	173	614	428

: ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ตารางที่ 6 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตอันเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงเดือน มกราคม - สิงหาคม 2548

	ยะลา		ปัตตานี		นราธิวาส		รวม 3 จังหวัด	
	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต
เดือน	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม
มกราคม	71	6	14	3	14	10	99	19
กุมภาพันธ์	34	10	9	10	95	14	138	34
มีนาคม	37	3	19	12	40	19	96	34
เมษายน	12	1	7	9	22	14	41	24
พฤษภาคม	14	5	22	11	34	15	70	31
มิถุนายน	10	12	15	21	51	23	76	56
กรกฎาคม	8	3	9	25	34	26	51	54
สิงหาคม	9	12	20	8	79	34	108	54
รวม	195	52	115	99	369	155	679	306

: ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ตารางที่ 7 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตอันเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงเดือน มกราคม 2547 - สิงหาคม 2548

	ยะลา		ปัตตานี		นราธิวาส	3 จังหวัด		
	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต
เดือน	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม
มค. - ธค.47	144	104	152	151	318	173	614	428
มค.- สค.48	195	52	115	99	369	155	679	306
รวม	339	156	267	250	687	328	1293	734

: ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

รูปที่ 3 สถิติผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจำแนกตามพื้นที่จังหวัด ปี 2547

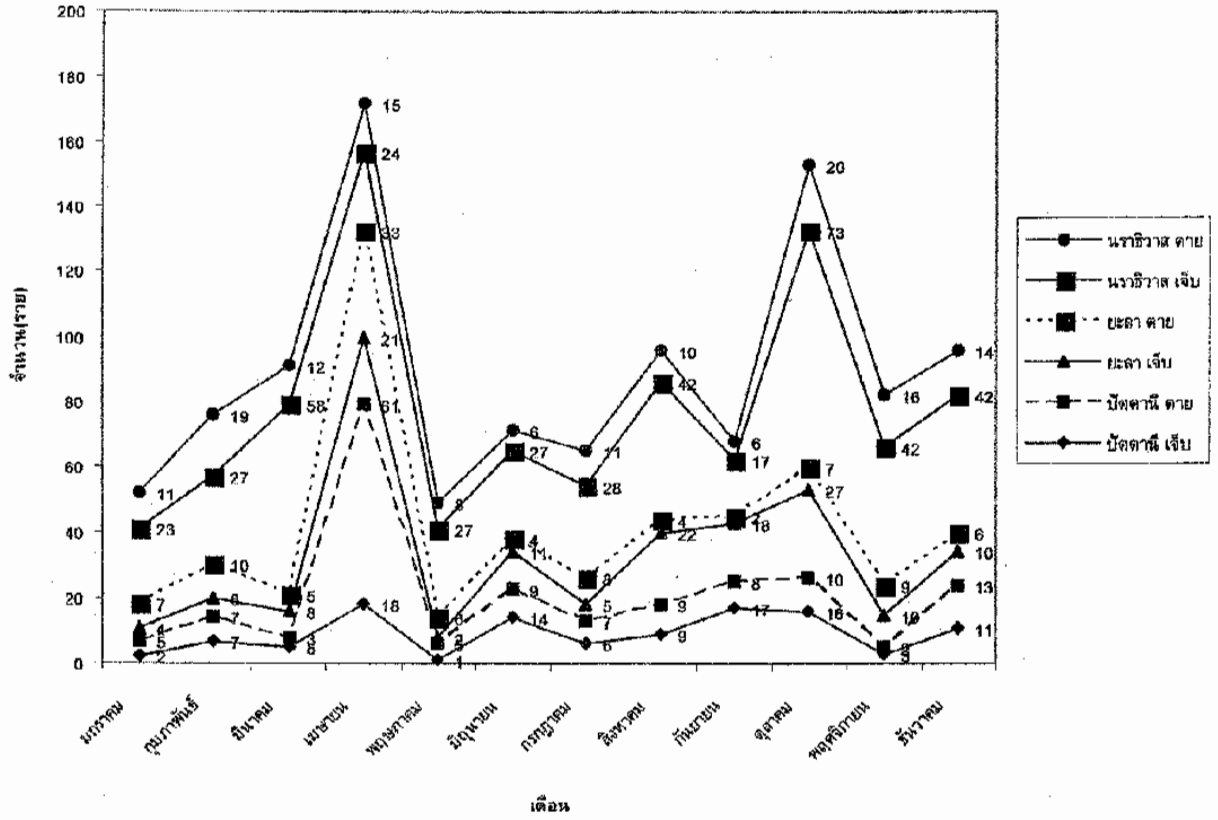

รูปที่ 4 สถิติผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจำแนกตามพื้นที่จังหวัด ปี 2548

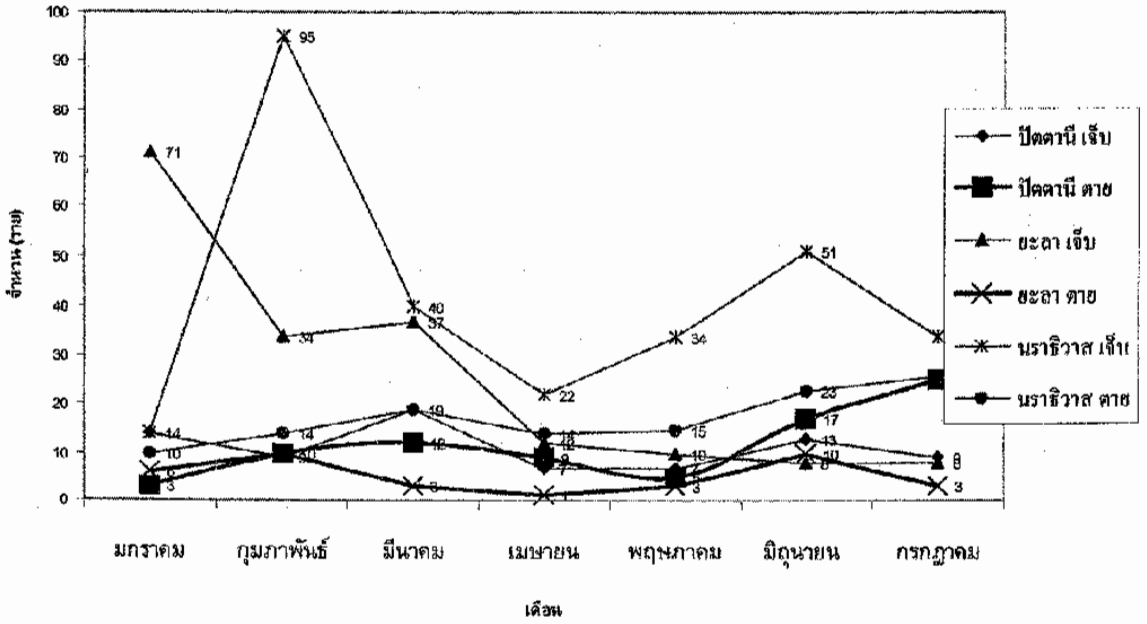

รูปที่ 5 จำนวนเหตุร้ายจำแนกเป็นรายจังหวัด ปี 2547

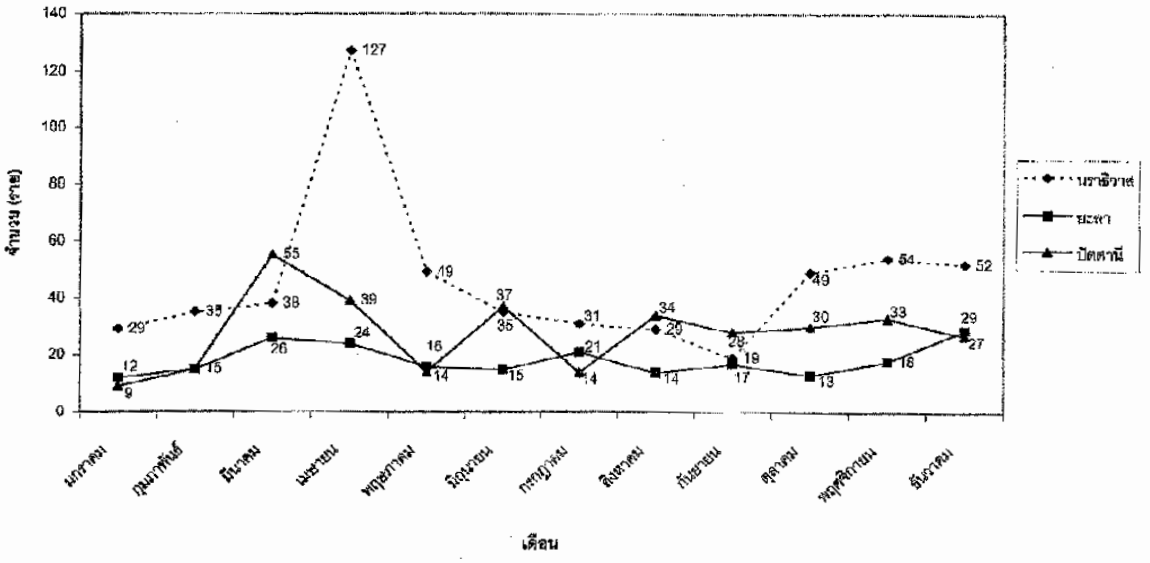

รูปที่ 6 จำนวนเหตุร้ายจำแนกเป็นรายจังหวัด ปี 2548

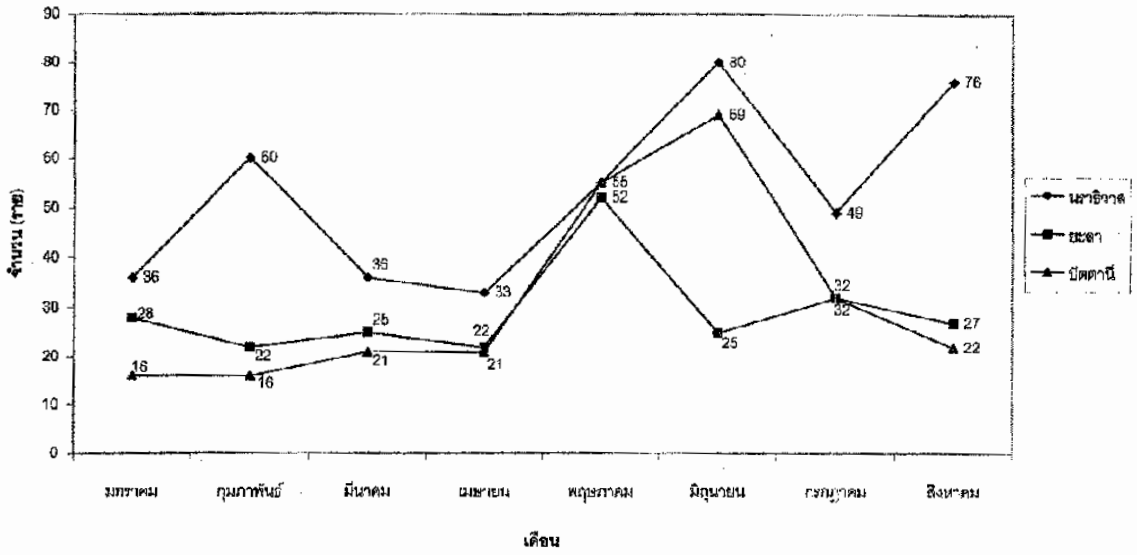

จากข้อมูลเหตุร้ายที่เกิดขึ้นตามตารางที่ 4 , 5 , 6 และตารางที่ 7 และตามแผนภูมิเมื่อเปรียบเทียบสถิติการเกิดเหตุร้ายในช่วงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ปี 2547 และปี 2548 ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่าตัวเลขการเกิดเหตุร้ายของกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) และของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส จะคลาดเคลื่อนกันบ้าง เนื่องจากการจำแนกเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดจากกลุ่มก่อความไม่สงบกับอาชญากรรมทั่วไป แต่จากตารางข้อมูลและแผนภูมิดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เกิดเหตุความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความถี่และความรุนแรง โดยที่จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลาตามลำดับ

จังหวัดนราธิวาส มีเหตุร้ายเพิ่มขึ้น

เดือนกรกฎาคม 2547 เกิดเหตุ 31 ครั้ง เดือนกรกฎาคม 2548 เกิดเหตุ 48 ครั้ง

เดือนสิงหาคม 2547 เกิดเหตุ 29 ครั้ง เดือนสิงหาคม 2548 เกิดเหตุ 76 ครั้ง

จังหวัดปัตตานี มีเหตุร้ายเพิ่มขึ้นในเดือนกรกฎาคม และลดลง ในเดือนสิงหาคม ซึ่งมีข้อสังเกตคือมีเหตุร้ายต่อเนื่อง ที่มีการลอบวางระเบิดสะพานพร้อมกัน 3 จุด และยิงถล่มป้อมตำรวจทางหลวงในคืนวันที่ 31 สิงหาคม 2548

เดือนกรกฎาคม 2547 เกิดเหตุ 14 ครั้ง เดือนกรกฎาคม 2548 เกิดเหตุ 32 ครั้ง

เดือนสิงหาคม 2547 เกิดเหตุ 34 ครั้ง เดือนสิงหาคม 2548 เกิดเหตุ 22 ครั้ง

จังหวัดยะลา มีเหตุร้ายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเหตุการณ์ระเบิด ลอบวางเพลิงและยิงถล่มจุดตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2548

เดือนกรกฎาคม 2547 เกิดเหตุ 21 ครั้ง เดือนกรกฎาคม 2548 เกิดเหตุ 32 ครั้ง

เดือนสิงหาคม 2547 เกิดเหตุ 14 ครั้ง เดือนสิงหาคม 2548 เกิดเหตุ 27 ครั้ง

ตารางที่ 8 แสดงประเภทและจำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในปี 2547 (มกราคม – ธันวาคม 2547)

เหตุการณ์	วางระเบิด	โดนยิงด้วยอาวุธปืน	โดนทำร้ายด้วยอาวุธมีคม	ลอบวางเพลิง	ขว้างขวดบรรจุน้ำมัน	ปล้นปืน	อื่นๆ	รวมทั้งหมด
รวม	98	521	54	307	42	9	77	1108

: ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ตารางที่ 9 แสดงประเภทและจำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในปี 2548 (มกราคม – สิงหาคม 2548)

เหตุการณ์	วางระเบิด	โดนยิงด้วยอาวุธปืน	โดนทำร้ายด้วยอาวุธมีคม	ลอบวางเพลิง	ขว้างขวดบรรจุน้ำมัน	ปล้นปืน	อื่นๆ	รวมทั้งหมด
รวม	168	456	23	155	9	10	89	910

: ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

เมื่อพิจารณาจากลักษณะเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นการยิงด้วยอาวุธปืนและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รองลงมาคือการลอบวางเพลิง และ*การลอบวางระเบิด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2547 กับปี 2548 พบว่าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.84 เป็นร้อยละ 18.46 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด*

ปี 2547 มีเหตุร้ายเกิดขึ้นรวม 1,108 ครั้ง เป็นการยิงด้วยอาวุธปืน 521 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.02 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ลอบวางเพลิง 307 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.7 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ลอบวางระเบิด 98 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.84 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ปี 2548 (มกราคม – สิงหาคม) มีเหตุร้ายเกิดขึ้นรวม 910 ครั้ง เป็นการยิงด้วยอาวุธปืน 456 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.10 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ลอบวางเพลิง 155 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.03 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ลอบวางระเบิด 168 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.46 ของเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด